



# Raport końcowy

---

Inwentaryzacja drobnych ssaków na obszarze  
PLH120075 Uniejów Parcele

Paweł Górski

15 października 2015 r.



## Spis treści

1. Opis przebiegu inwentaryzacji.....	3
1.1. Harmonogram przebiegu prac.....	3
1.2. Opis przebiegu prac .....	3
2. Lista gatunków stwierdzonych na powierzchniach badawczych.....	3
3. Charakterystyka gatunków .....	4
4. Zalecenia ochronne do projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000.....	5
5. Współrzędne geograficzne położenia pułapek.....	5
6. Kart obserwacji gatunków .....	5
7. Uwagi .....	7
8. Literatura .....	8
9. Załączniki.....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>



## 1. Opis przebiegu inwentaryzacji

### 1.1. Harmonogram przebiegu prac

Badania	Data	Warunki pogodowe
I Odłowy (wiosna – kwiecień/maj)		
Dzień 1	20.05.2015 (tylko nęcenie)	ok. 25°C, słonecznie
Dzień 2	21.05.2015	ok. 20°C, zachmurzenie zmienne
Dzień 3	22.05.2015	ok. 15°C, zachmurzenie duże, nasilające się opady
Dzień 4	23.05.2015	ok. 18°C, zachmurzenie duże, przelotne opady
Dzień 5	24.05.2015	ok. 18°C, zachmurzenie zmienne
II Odłowy (lato – lipiec/sierpień)		
Dzień 1	21.07.2015 (tylko nęcenie)	ok. 30°C, zachmurzenie małe
Dzień 2	22.07.2015	ok. 30°C, zachmurzenie małe
Dzień 3	23.07.2015	ok. 30°C, zachmurzenie zmienne, parno, przelotne opady
Dzień 4	24.07.2015	ok. 27°C, zachmurzenie małe
Dzień 5	25.07.2015	ok. 27°C, zachmurzenie początkowo małe, następnie burzowo
III Odłowy (jesień – wrzesień/październik)		
Dzień 1	24.09.2015 (tylko nęcenie)	ok. 19°C, zachmurzenie małe
Dzień 2	25.09.2015	ok. 20°C, zachmurzenie duże, niewielkie opady
Dzień 3	26.09.2015	ok. 16°C, zachmurzenie duże, ciągłe opady
Dzień 4	27.09.2015	ok. 16°C, słonecznie
Dzień 5	28.09.2015	ok. 17°C, słonecznie

### 1.2. Opis przebiegu prac

Prace terenowe prowadzono zgodnie z ustaloną metodyką wg OPZ/SIWZ. Odłowy drobnych ssaków prowadzono w okresach 20 - 24 maja, 21 - 25 lipca oraz 24 - 28 września. Stwierdzono rosnącą liczbę odłowionych drobnych ssaków (2 osobniki, 16 osobników i 34 osobniki odpowiednio). Jest to zjawisko normalne, związane z rosnącą od wiosny do jesieni liczbą szybko rozmnażających się drobnych gryzoni.

## 2. Lista gatunków stwierdzonych na powierzchniach badawczych

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kategoria ochronności*	Gatunek „naturowy” **	Kategoria zagrożenia***
1	Ryjówka malutka ( <i>Sorex minutus</i> )	Cz	--	--
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	--	--	--



3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	--	--	--
4	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	Cz	--	--

\*Kategorie ochronności: ochrona ścisła (**Ś**) lub ochrona częściowa (**Cz**)

\*\* "Gatunek naturowy" – tj. gatunek wymieniony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000. (Dz.U.2010 nr 77 poz. 50)

\*\*\*Kategorie zagrożeń wg Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt

**EX** – gatunki wymarłe (2 gatunki)

**EXP** – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe w Polsce (kręgowce – 14 gatunków, bezkręgowce – 22 gatunki)

**CR** – gatunki skrajnie zagrożone (kręgowce – 22 gatunki, bezkręgowce – 67 gatunki)

**EN** – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone (kręgowce – 23 gatunki, bezkręgowce – 80 gatunków)

**VU** – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie (kręgowce – 15 gatunków, bezkręgowce – 54 gatunki)

**NT** – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia (kręgowce – 30 gatunków, bezkręgowce – 14 gatunków)

**LC** – gatunki na razie nie zagrożone wymarciem, z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi (kręgowce – 23 gatunki, bezkręgowce – 1)

### 3. Charakterystyka gatunków

#### 3.1. Charakterystyka gatunków chronionych

Na badanym obszarze stwierdzono obecność dwóch gatunków podlegającego w Polsce częściowej ochronie prawnej. Są to; Ryjówka malutka (*Sorex minutus*) oraz Mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*).

Ryjówkę odnaleziono w pułapkach jedynie podczas pierwszych odłowów pod koniec maja (2 osobniki). Ryjówka malutka, tak jak inne ryjówki, jest ssakiem drapieżnym, który nie spożywa ziarna owsa, marchewki lub pietruszki - używanych jako przynęta w pułapkach. Mimo to dwa osobniki do pułapek weszły. Obie sztuki odnaleziono martwe podczas kontroli porannej. Zjawisko wchodzenia ryjówek do pułapek jest znane i zdarza się stosunkowo często podczas odłowów gryzoni. Ryjówki niestety najczęściej nie przezywają (także podczas omawianych tu prac), gdyż ze względu na bardzo szybki metabolizm są w stanie przeżyć bez pokarmu zaledwie do około 3 godzin. Egzystencja ryjówek malutkiej na obszarze Uniejów Parcele nie wydaje się zagrożona ze względu na odpowiednie warunki środowiskowe jakie tu panują.

Mysz zaroślową podczas omawianych prac odnaleziono podczas drugiej kontroli w lipcu (2 osobniki), oraz trzeciej we wrześniu (tylko 1 osobnik). Mysz zaroślowa w granicach obszaru Uniejów Parcele jest gatunkiem raczej rzadko spotykanym w porównaniu z obszarem, na którym występuje najliczniej - Cybowa Góra. Mimo niezbyt licznej populacji, perspektywy zachowania tego gatunku gryzonia wyglądają dobrze (warunki środowiskowe są tu odpowiednie, obszar nie jest użytkowany rolniczo).

#### 3.2. Charakterystyka gatunków rzadkich

Nie stwierdzono.

#### 3.3. Charakterystyka gatunków zagrożonych

Nie stwierdzono.



### 3.4. Charakterystyka gatunków inwazyjnych

Nie stwierdzono.

## 4. Zalecenia ochronne do projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000

Z punktu widzenia ochrony fauny drobnych ssaków nie są potrzebne radykalne działania w terenie. Można zalecić następujące działania:

1. utrzymanie otwartego charakteru części obszaru poprzez wypas i usuwanie krzewów
2. pozostawienie części zadrzewień i zakrzaczeń, aby zachować mozaikowy charakter stanowiska

## 5. Współrzędne geograficzne położenia pułapek

Pułapka	PUWG92 Y	PUWG92 X
1	285103,4532	567435,5678
2	285113,543	567500,1417
3	285044,782	567435,9227
4	285048,6516	567497,0261
50	285071,5887	567358,6464

## 6. Kart obserwacji gatunków

Data rozpoczęcia :	20.05.2015	Paweł Górski	
Odłowy:	I		
Dzień odłowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odłowionego osobnika*	Kontrola**
0	Tylko nęcenie		
1	Negatywny		
2	Ryjówka malutka ( <i>Sorex minutus</i> )	F	Poranna
3	Ryjówka malutka ( <i>Sorex minutus</i> )	F	Poranna
4	Negatywny		

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna



Data rozpoczęcia :	21.07.2015	Paweł Górski	
Odłowy:	II		
Dzień odłowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odłowionego osobnika*	Kontrola**
0	Tylko nęcenie		
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
1	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
2	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Poranna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Wieczorna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Wieczorna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
4	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Poranna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> ) - osobnik schwytany poprzedniego dnia	M	Poranna

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna

Data rozpoczęcia :	24.09.2015	Paweł Górski	
Odłowy:	III		
Dzień odłowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odłowionego osobnika*	Kontrola**
0	Tylko nęcenie		
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna



2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
3	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	osobnik uciekł przed określeniem płci	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Wieczorna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna

## 7. Uwagi

Na badanym obszarze nie stwierdzono cennych (wymienionych w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, ściśle chronionych prawem polskim lub wymienionych w Czerwonej Księdze) gatunków drobnych ssaków. Znalaziono tu jedynie 2 gatunki podlegające częściowej ochronie - Ryjówkę malutką (*Sorex minutus*) i Mysz zaroślową (*Apodemus sylvaticus*). Gatunkiem dominującym w skali całego okresu badań jest Mysz polna (*Apodemus agrarius*),



choć gatunek ten pojawił się tylko podczas II (lipiec) i III odłowów (wrzesień). Dość licznie występuje tu także Nornik zwyczajny (*Microtus arvalis*). Pozostałe gatunki drobnych ssaków występują tu nielicznie.

Należy tu wspomnieć o jedynym występującym w okolicy gatunku gryzonia, który znajduje się zarówno w IV Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, na Czerwonej Liście gatunków zagrożonych i podlega ścisłej ochronie prawnej w Polsce - Chomiku europejskim (*Cricetus cricetus*). Martwego, rozjechanego osobnika tego gatunku znaleziono na lokalnej drodze w pobliżu (około 500 m) obszaru Natura 2000 Kalina Mała (dokumentacja fotograficzna: zał. 9.1.). Ponadto od miejscowej ludności uzyskano informacje o występowaniu (przynajmniej niedawnym) tego ssaka w bezpośredniej okolicy obszaru Natura 2000. W świetle powyższych informacji, a także dostępnych danych literaturowych występowanie chomika (przynajmniej okresowe) w granicach obszaru Uniejów Parcele jest możliwe w przyszłości i wymaga dalszych badań w terenie.

## 8. Literatura

Pucek Z. 1984 Klucz do oznaczania ssaków Polski, PWN, Warszawa

Pucek Z., Raczyński R. 1983 Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce, PWN, Warszawa

[www.iop.krakow.pl/ssaki/Katalog.aspx](http://www.iop.krakow.pl/ssaki/Katalog.aspx)





# Raport końcowy

---

Inwentaryzacja drobnych ssaków na obszarze  
PLH120049 Cybowa Góra

Paweł Górski

15 października 2015 r.



## Spis treści

1. Opis przebiegu inwentaryzacji.....	3
1.1. Harmonogram przebiegu prac.....	3
1.2. Opis przebiegu prac.....	3
2. Lista gatunków stwierdzonych na powierzchniach badawczych.....	3
3. Charakterystyka gatunków.....	4
4. Zalecenia ochronne do projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000.....	5
5. Współrzędne geograficzne położenia pułapek.....	5
6. Karty obserwacji gatunków.....	5
7. Uwagi.....	7
8. Literatura.....	7
9. Załączniki.....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>



## 1. Opis przebiegu inwentaryzacji

### 1.1. Harmonogram przebiegu prac

Badania	Data	Warunki pogodowe
I Odłowy (wiosna – kwiecień/maj)		
Dzień 1	20.05.2015 (tylko nęcenie)	ok.25°C, słonecznie
Dzień 2	21.05.2015	ok.20°C, zachmurzenie zmienne
Dzień 3	22.05.2015	ok.15°C, zachmurzenie duże, nasilające się opady
Dzień 4	23.05.2015	ok.18°C, zachmurzenie duże, przelotne opady
Dzień 5	24.05.2015	ok.18°C, zachmurzenie zmienne
II Odłowy (lato – lipiec/sierpień)		
Dzień 1	21.07.2015 (tylko nęcenie)	ok. 30°C, zachmurzenie małe
Dzień 2	22.07.2015	ok. 30°C, zachmurzenie małe
Dzień 3	23.07.2015	ok. 30°C, zachmurzenie zmienne, parno, przelotne opady
Dzień 4	24.07.2015	ok. 27°C, zachmurzenie małe
Dzień 5	25.07.2015	ok. 27°C, zachmurzenie początkowo małe, następnie burzowo
III Odłowy (jesień – wrzesień/październik)		
Dzień 1	24.09.2015 (tylko nęcenie)	ok. 19°C, zachmurzenie małe
Dzień 2	25.09.2015	ok. 20°C, zachmurzenie duże, niewielkie opady
Dzień 3	26.09.2015	ok. 16°C, zachmurzenie duże, ciągłe opady
Dzień 4	27.09.2015	ok. 16°C, słonecznie
Dzień 5	28.09.2015	ok. 17°C, słonecznie

### 1.2. Opis przebiegu prac

Prace terenowe prowadzono zgodnie z ustaloną metodyką wg OPZ/SIWZ. Odłowy drobnych ssaków prowadzono w okresach 20 - 24 maja, 21 - 25 lipca oraz 24 - 28 września. Stwierdzono rosnącą liczbę odłowionych drobnych ssaków (2 osobniki, 14 osobników i 20 osobników odpowiednio). Jest to zjawisko normalne, związane z rosnącą od wiosny do jesieni liczbą szybko rozmnażających się drobnych gryzoni.

## 2. Lista gatunków stwierdzonych na powierzchniach badawczych

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kategoria ochronności*	Gatunek „naturowy”***	Kategoria zagrożenia***
1	Ryjówka aksamitna ( <i>Sorex araneus</i> )	Cz	--	--
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	--	--	--
3	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	--	--	--



Lp.	Nazwa gatunkowa	Kategoria ochronności*	Gatunek „naturowy”**	Kategoria zagrożenia***
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	--	--	--
5	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	Cz	--	--

\*Kategorie ochronności: ochrona ścisła (**Ś**) lub ochrona częściowa (**Cz**)

\*\* „Gatunek naturowy” – tj. gatunek wymieniony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000. (Dz.U.2010 nr 77 poz. 50)

\*\*\*Kategorie zagrożeń wg Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt:

**EX** – gatunki wymarłe (2 gatunki)

**EXP** – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe w Polsce (kręgowce – 14 gatunków, bezkręgowce – 22 gatunki)

**CR** – gatunki skrajnie zagrożone (kręgowce – 22 gatunki, bezkręgowce – 67 gatunki)

**EN** – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone (kręgowce – 23 gatunki, bezkręgowce – 80 gatunków)

**VU** – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie (kręgowce – 15 gatunków, bezkręgowce – 54 gatunki)

**NT** – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia (kręgowce – 30 gatunków, bezkręgowce – 14 gatunków)

**LC** – gatunki na razie nie zagrożone wymarciem, z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi (kręgowce – 23 gatunki, bezkręgowce – 1)

### 3. Charakterystyka gatunków

#### 3.1. Charakterystyka gatunków chronionych

Na badanym obszarze stwierdzono obecność dwóch gatunków podlegającego w Polsce częściowej ochronie prawnej. Są to: Ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*) oraz Mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*).

Ryjówkę stwierdzono tylko podczas drugiej serii odłowów pod koniec lipca. Martwy osobnik został odnaleziony na terenie leżącym w granicach obszaru Natura2000, choć poza polem badawczym. Egzystencja ryjówki aksamitnej na obszarze Cybowa Góra nie wydaje się zagrożona ze względu na odpowiednie warunki środowiskowe jakie tu dla niej panują.

Mysz zaroślową podczas omawianych prac odnaleziono dość licznie podczas wszystkich trzech odłowów - 2 osobniki w maju, 4 w lipcu i 8 we wrześniu. Mysz zaroślowa w granicach obszaru Cybowa Góra jest gatunkiem licznie występującym, znacznie częstszym niż na pozostałych dwóch badanych obszarach (Uniejów Parcele, Pstroszyce). Perspektywy zachowania tego gatunku gryzonia wyglądają bardzo dobrze (warunki środowiskowe są tu odpowiednie o czym świadczy liczebność populacji, obszar nie jest użytkowany rolniczo).

#### 3.2. Charakterystyka gatunków rzadkich

Nie stwierdzono.

#### 3.3. Charakterystyka gatunków zagrożonych

Nie stwierdzono.

#### 3.4. Charakterystyka gatunków inwazyjnych

Nie stwierdzono.



#### 4. Zalecenia ochronne do projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000

Z punktu widzenia ochrony fauny drobnych ssaków nie są potrzebne radykalne działania w terenie. Można zalecić następujące działania:

1. Utrzymanie otwartego charakteru części obszaru poprzez wypas i usuwanie krzewów.
2. Pozostawienie części zadrzewień i zakrzaczeń, aby zachować mozaikowy charakter stanowiska.

#### 5. Współrzędne geograficzne położenia pułapek

Pułapka	PUWG92 Y	PUWG92 X
1	280339,8094	587729,5082
2	280328,2785	587779,0684
3	280290,2432	587720,4571
4	280294,2816	587777,6581
50	280274,4075	587882,6502

#### 6. Karty obserwacji gatunków

Data rozpoczęcia :		Paweł Górski	
Odfowy:			
Dzień odfowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odfowionego osobnika*	Kontrola**
0			
1	Wynik negatywny		
2	Wynik negatywny		
3	Wynik negatywny		
4	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Poranna
4	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	osobnik uciekł przed określeniem płci	Poranna

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna

Data rozpoczęcia :		Paweł Górski	
Odfowy:			
Dzień odfowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odfowionego	Kontrola**



		<b>osobnika*</b>	
0	Tylko nęcenie		
1	Ryjówka aksamitna ( <i>Sorex araneus</i> ) - martwa poza pułapką	M	Poranna
1	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
1	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Wieczorna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Wieczorna
2	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	M	Poranna
2	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Wieczorna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
4	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Poranna
4	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Poranna

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna

Data rozpoczęcia :	24.09.2015	Paweł Górski	
Odłowy:	III		
Dzień odłowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odłowionego osobnika*	Kontrola**
0	Tylko nęcenie		
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	M	Poranna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
2	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	F	Poranna
2	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	F	Poranna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
2	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Wieczorna
2	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Wieczorna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	M	Poranna
3	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	M	Poranna
3	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	M	Poranna



3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
3	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	F	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> ) osobnik schwytany poprzedniego dnia	M	Wieczorna
4	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Poranna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Wieczorna

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna

## 7. Uwagi

Na badanym obszarze nie stwierdzono cennych (wymienionych w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, ściśle chronionych prawem polskim lub wymienionych w Czerwonej Księdze) gatunków drobnych ssaków.

Znaleziono tu jedynie 2 gatunki podlegające częściowej ochronie - Ryjówkę aksamitną (*Sorex araneus*) i Mysz zaroślową (*Apodemus sylvaticus*). Ten ostatni gatunek okazał się dominującym w skali całego okresu badań. Niewiele mniej liczny okazał się Nornik zwyczajny (*Microtus arvalis*). Pozostałe gatunki drobnych ssaków występują tu raczej nielicznie.

Należy wspomnieć o jedynym występującym w okolicy gatunku gryzonia, który znajduje się zarówno w IV Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, na Czerwonej Liście gatunków zagrożonych i podlega ścisłej ochronie prawnej w Polsce - Chomiku europejskim (*Cricetus cricetus*). Martwego, rozjechanego osobnika tego gatunku znaleziono na lokalnej drodze w pobliżu (około 500 m) obszaru Natura 2000 Kalina Mała (dokumentacja fotograficzna: zał. 9.1.). Ponadto od miejscowej ludności uzyskano informacje o występowaniu (przynajmniej niedawnym) tego ssaka w bezpośredniej okolicy omawianego tu obszaru Natura 2000. W świetle powyższych informacji, a także dostępnych danych literaturowych występowanie chomika (przynajmniej okresowe) w granicach obszaru Cybowa Góra jest bardzo prawdopodobne i zagadnienie to wymaga dalszych badań w terenie.

## 8. Literatura

Pucek Z. 1984 Klucz do oznaczania ssaków Polski, PWN, Warszawa.

Pucek Z., Raczyński R. 1983 Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce, PWN, Warszawa.

<http://www.iop.krakow.pl/ssaki/Katalog.aspx>



# Raport końcowy

---

Inwentaryzacja drobnych ssaków na obszarze  
PLH120073 Pstroszyce

Paweł Górski

15 października 2015 r.





## Spis treści

1. Opis przebiegu inwentaryzacji.....	3
1.1. Harmonogram przebiegu prac.....	3
1.2. Opis przebiegu prac .....	3
2. Lista gatunków stwierdzonych na powierzchniach badawczych.....	3
3. Charakterystyka gatunków .....	4
4. Zalecenia ochronne do projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000.....	5
5. Współrzędne geograficzne położenia pułapek.....	5
6. Karty obserwacji gatunków .....	5
7. Uwagi .....	7
8. Literatura .....	8
9. Załączniki.....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>



## 1. Opis przebiegu inwentaryzacji

### 1.1. Harmonogram przebiegu prac

Badania	Data	Warunki pogodowe
I Odłowy (wiosna – kwiecień/maj)		
Dzień 1	20.05.2015 (tylko nęcenie)	ok. 25°C, słonecznie
Dzień 2	21.05.2015	ok. 20°C, zachmurzenie zmienne
Dzień 3	22.05.2015	ok. 15°C, zachmurzenie duże, nasilające się opady
Dzień 4	23.05.2015	ok. 18°C, zachmurzenie duże, przelotne opady
Dzień 5	24.05.2015	ok. 18°C, zachmurzenie zmienne
II Odłowy (lato – lipiec/sierpień)		
Dzień 1	21.07.2015 (tylko nęcenie)	ok. 30°C, zachmurzenie małe
Dzień 2	22.07.2015	ok. 30°C, zachmurzenie małe
Dzień 3	23.07.2015	ok. 30°C, zachmurzenie zmienne, parno, przelotne opady
Dzień 4	24.07.2015	ok. 27°C, zachmurzenie małe
Dzień 5	25.07.2015	ok. 27°C, zachmurzenie początkowo małe, następnie burzowo
III Odłowy (jesień – wrzesień/październik)		
Dzień 1	24.09.2015 (tylko nęcenie)	ok. 19°C, zachmurzenie małe
Dzień 2	25.09.2015	ok. 20°C, zachmurzenie duże, niewielkie opady
Dzień 3	26.09.2015	ok. 16°C, zachmurzenie duże, ciągłe opady
Dzień 4	27.09.2015	ok. 16°C, słonecznie
Dzień 5	28.09.2015	ok. 17°C, słonecznie

### 1.2. Opis przebiegu prac

Prace terenowe prowadzono zgodnie z ustaloną metodyką wg OPZ/SIWZ. Odłowy drobnych ssaków prowadzono w okresach 20 - 24 maja, 21 - 25 lipca oraz 24 - 28 września. Stwierdzono rosnącą liczbę odłowionych drobnych ssaków (4 osobniki, 14 osobników i 32 osobniki odpowiednio). Jest to zjawisko normalne, związane z szybko rosnącą od wiosny do jesieni liczbą szybko rozmnażających się drobnych gryzoni.

## 2. Lista gatunków stwierdzonych na powierzchniach badawczych

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kategoria ochronności*	Gatunek „naturowy”***	Kategoria zagrożenia***
1	Ryjówka malutka ( <i>Sorex minutus</i> )	Cz	--	--
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	--	--	--
3	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	--	--	--



Lp.	Nazwa gatunkowa	Kategoria ochronności*	Gatunek „naturowy”**	Kategoria zagrożenia***
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	--	--	--
5	Mysz leśna ( <i>Apodemus flavicollis</i> )	--	--	--
6	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	Cz	--	--

\*Kategorie ochronności: ochrona ścisła (Ś) lub ochrona częściowa (Cz)

\*\* "Gatunek naturowy" – tj. gatunek wymieniony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000. (Dz.U.2010 nr 77 poz. 50)

\*\*\*Kategorie zagrożeń wg Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt

EX – gatunki wymarłe (2 gatunki)

EXP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe w Polsce (kręgowce – 14 gatunków, bezkręgowce – 22 gatunki)

CR – gatunki skrajnie zagrożone (kręgowce – 22 gatunki, bezkręgowce – 67 gatunki)

EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone (kręgowce – 23 gatunki, bezkręgowce – 80 gatunków)

VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie (kręgowce – 15 gatunków, bezkręgowce – 54 gatunki)

NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia (kręgowce – 30 gatunków, bezkręgowce – 14 gatunków)

LC – gatunki na razie nie zagrożone wymarciem, z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi (kręgowce – 23 gatunki, bezkręgowce – 1)

### 3. Charakterystyka gatunków

#### 3.1. Charakterystyka gatunków chronionych

Na badanym obszarze stwierdzono obecność dwóch gatunków podlegającego w Polsce częściowej ochronie prawnej. Są to; Ryjówka malutka (*Sorex minutus*) oraz Mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*).

Ryjówkę stwierdzono tylko podczas drugiej serii odłowów pod koniec lipca. Martwy osobnik został odnaleziony na terenie leżącym w granicach obszaru Natura2000, choć poza polem badawczym. Egzystencja ryjówki malutkiej na obszarze Pstroszyce nie wydaje się zagrożona ze względu na odpowiednie warunki środowiskowe jakie tu dla niej panują.

Mysz zaroślową podczas omawianych prac odnaleziono tylko podczas drugiej kontroli w lipcu (1 osobnik). Mysz zaroślowa w granicach obszaru Pstroszyce jest gatunkiem rzadko spotykanym w porównaniu z dwoma innymi obszarami, na których prowadzono prace badawcze - Uniejów Parcele oraz Cybowa Góra. Mimo prawdopodobnie niezbyt licznej populacji, perspektywy zachowania tego gatunku gryzonia wyglądają dobrze (warunki środowiskowe są tu odpowiednie, obszar nie jest intensywnie użytkowany rolniczo).

#### 3.2. Charakterystyka gatunków rzadkich

Nie stwierdzono.

#### 3.3. Charakterystyka gatunków zagrożonych

Nie stwierdzono.



### 3.4. Charakterystyka gatunków inwazyjnych

Nie stwierdzono.

## 4. Zalecenia ochronne do projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000

Z punktu widzenia ochrony fauny drobnych ssaków nie są potrzebne radykalne działania w terenie. Można zalecić następujące działania:

1. utrzymanie otwartego charakteru części obszaru poprzez wypas i usuwanie krzewów
2. pozostawienie części zadrzewień i zakrzaceń, aby zachować mozaikowy charakter stanowiska

## 5. Współrzędne geograficzne położenia pułapek

Pułapka	PUWG92 Y	PUWG92 X
1	282788,1786	572173,6439
2	282786,035	572242,7484
3	282735,5808	572166,4684
4	282733,545	572243,4665
50	282719,2139	572324,5805

## 6. Karty obserwacji gatunków

Data rozpoczęcia :	20.05.2015	Paweł Górski	
Odłowy:	I		
Dzień odłowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odłowionego osobnika*	Kontrola**
0			
1	Wynik negatywny		
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
3	Wynik negatywny		
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
4	Ryjówka malutka ( <i>Sorex minutus</i> )	M	Poranna

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna



Data rozpoczęcia :	21.07.2015	Paweł Górski	
Odłowy:	II		
Dzień odłowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odłowionego osobnika*	Kontrola**
0	Tylko nęcenie		
1	Ryjówka malutka ( <i>Sorex minutus</i> ) - martwa poza pułapką	M	Poranna
1	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
1	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Wieczorna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Wieczorna
2	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	M	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Wieczorna
3	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	M	Poranna
3	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	F	Poranna
3	Nornik bury ( <i>Microtus agrestis</i> )	F	Poranna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna

Data rozpoczęcia :	24.09.2015	Paweł Górski	
Odłowy:	III		
Dzień odłowów	Nazwa gatunkowa	Płeć odłowionego osobnika*	Kontrola**
0	Tylko nęcenie		
1	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
1	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
1	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
2	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna



2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
2	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
2	Mysz leśna ( <i>Apodemus flavicollis</i> )	F	Wieczorna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
3	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Wieczorna
3	Mysz leśna ( <i>Apodemus filicollis</i> )	F	Poranna
3	Mysz zaroślowa ( <i>Apodemus sylvaticus</i> )	F	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Poranna
3	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	F	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	M	Wieczorna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
4	Mysz polna ( <i>Apodemus agrarius</i> )	F	Poranna
4	Nornik zwyczajny ( <i>Microtus arvalis</i> )	M	Wieczorna

\* F (Female- samica)

M (Male – samiec)

\*\* Poranna/wieczorna

## 7. Uwagi

Na badanym obszarze nie stwierdzono cennych (wymienionych w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, ściśle chronionych prawem polskim lub wymienionych w Czerwonej Księdze) gatunków drobnych ssaków. Znalaziono tu jedynie 2 gatunki podlegające częściowej ochronie - Ryjówkę malutką (*Sorex minutus*) i Mysz zaroślową (*Apodemus sylvaticus*). Gatunkiem dominującym w skali całego okresu badań jest Mysz polna (*Apodemus agrarius*), choć gatunek ten pojawił się dopiero podczas III odłowów (wrzesień), wcześniej w lipcu dominantem był Nornik zwyczajny (*Microtus arvalis*). Pozostałe gatunki drobnych ssaków występują tu nielicznie.

Należy tu wspomnieć o jedynym występującym w okolicy gatunku gryzonia, który znajduje się zarówno w IV Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, na Czerwonej Liście gatunków zagrożonych i podlega ścisłej ochronie prawnej w Polsce - Chomiku europejskim (*Cricetus cricetus*). Martwego, rozjechanego osobnika tego gatunku znaleziono na lokalnej drodze w



pobliżu (około 500 m) obszaru Natura 2000 Kalina Mała (dokumentacja fotograficzna: zał. 9.1.). Ponadto od miejscowej ludności uzyskano informacje o występowaniu (przynajmniej niedawnym) tego ssaka w bezpośredniej okolicy obszaru Natura 2000. W świetle powyższych informacji, a także dostępnych danych literaturowych występowanie chomika (przynajmniej okresowe) w granicach obszaru Pstroszyce jest możliwe w przyszłości i wymaga dalszych badań w terenie.

## 8. Literatura

Pucek Z. 1984 Klucz do oznaczania ssaków Polski, PWN, Warszawa

Pucek Z., Raczyński R. 1983 Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce, PWN, Warszawa

[www.iop.krakow.pl/ssaki/Katalog.aspx](http://www.iop.krakow.pl/ssaki/Katalog.aspx)